

Kunnskapsdepartementet

Postboks 8119 Dep.  
0032 OSLO

Vår saksbehandler:  
Vigdis Olsen

Kopi til

Vår dato  
26.04.2007

Vår referanse  
2005/00010

Deres referanse

## **Høring - godkjenning og godskriving av høyere utdanning i Norge**

Det vises til Kunnskapsdepartementets høringsnotat datert 30.01.2007 vedr innstilling fra utredningsutvalg for godkjenning og godskriving av høyere utdanning i Norge.

### **Generelt**

Unio mener det er positivt og nødvendig at problemstillinger knyttet til systemet for godkjenning og godskriving av høyere utdanning i Norge er blitt utredet. Det gir grunnlag for å igangsette tiltak som har vært etterlenget. Særlig gjelder dette problemstillinger knyttet til godkjenning av utenlandsk høyere utdanning

Stortinget ba regjeringen ”utarbeide retningslinjer for raskere kartlegging av kompetanse slik at denne kan benyttes som grunnlag for hel eller delvis godkjenning av fagkrets” (anmodningsvedtak nr. 384 (2004-2005)). Samtidig hadde departementet varslet at det ville bli satt i gang et arbeid for å etablere bedre rutiner for godkjenning av utenlandsk høyere utdanning (Ot.prp. nr.79 (2004-2005) om ny lov om universiteter og høyskoler).

Ifølge Soria Moria-erklæringen vil regjeringen *gjøre det enklere og raskere å få godkjent utdanning tatt i andre land.*

Utvalgets utredning gir en fyldig beskrivelse av situasjonen med visse avgrensninger. Bl.a. omtales ikke *supplerende utdanninger* som utenlandske søkere til profesjonsyrkene som for eksempel førskolelærere, lærere, sykepleiere og fysioterapeuter har behov for. *Dette mener Unio det er viktig å se nærmere på.*

Målsettingen med arbeidet er å gi et grunnlag for endringer, slik at søkerne får en mer rettferdig og raskere saksbehandling. Unio støtter denne målsettingen. Utvalget har foreslått en rekke tiltak for å bidra til dette.

For Unio virker ansvarsområdet fragmentert; mange instanser er involvert i forskjellige ansvarsområder, til dels overlappende, og med ulik kompetanse. I dag er det en utfordring å finne fram til hvor den nødvendige kompetansen befinner seg. Faren for ulik behandling er til stede, ettersom det ikke har vært klare kriterier for godkjenning, og det er særlig problemer knyttet til godkjenning som ikke er relatert til gradssystemet. Selv om det innenfor det europeiske området arbeides med å forbedre felles rammeverk for høyere utdanning, har vi i Norge for spinkelt kunnskapsgrunnlag til å vurdere søkere fra mange andre land som henvender seg for å få godkjent sin utdanning. Dette gjelder særlig for personer som kommer fra land i sør.

Unio mener det er behov for en tydeliggjøring av ansvarsforhold, bedre tilgjengelig informasjon som oppdateres jevnlig og kompetanseoppbygging innenfor dette området. Det er behov for klarere kriterier for godkjenning og godskriving av høyere utdanning i Norge.

Selv om Unio støtter de fleste av tiltakene som foreslås i utredningen, er vi i tvil om de vil ha tilstrekkelig virkning slik at de faktisk bidrar til en vesentlig bedre integrasjon av innvandrere i det norske arbeidsmarkedet eller til raskere og mer effektiv behandling av søknader.

#### **Utvalgets 4 hovedforslag:**

En arbeidsgruppe etableres for å gjennomgå Nasjonal database for godkjenning av utenlandsk høyere utdanning (NAG), slik at den kan fungere som et bedre redskap for forenkling og effektivisering av godkjenningsarbeidet.

- *Unio mener en restrukturering av basen må til for å oppdatere informasjon, hente inn statistiske data og effektivisere arbeidet med å likebehandle søkerne.*

Styrking av arbeidet med listen over kvalifikasjoner fra utlandet som tilfredsstillende kravene til generell studiekompetanse med navn på utdanning og eventuelle tilleggskrav (GSU-listen). Listen foreslås å få en formell og tydelig status.

- *Det foreligger forslag fra utvalgets mindretall om å ta ut kriteriet innhold/læringsutbytte ved vurdering av krav til generell studiekompetanse og bare ta hensyn til tid (antall år med skolegang frem til universitetsstudier i hjemlandet) og alder (alder ved skolestart og ved avsluttet skolegang). Unio mener det fortsatt må legges til grunn at alle studenter, enten de har norsk eller utenlandsk utdanning, tas opp til utdanninger de har faglig grunnlag for å gjennomføre på en tilfredsstillende måte. Unio støtter derfor forslaget fra utvalgets flertall som går inn for å beholde dagens kriterier for vurdering av krav til generell studiekompetanse inkludert kriteriet om innhold/læringsutbytte.*

Opprettelse av et nasjonalt informasjonssenter for godkjenning av utdanning fra utlandet, med et eget lett gjenkjennelig navn og et eget domene på internett, som legges til NOKUT.

- *Unio mener en felles, oppdatert inngang til informasjon om godkjenning av utenlandsk høyere utdanning er nødvendig, og at det er mest naturlig at det legges til NOKUT som allerede har oppgaver på dette området.*

Avklaring av ansvar for og kapasitet og opplegg for norskopplæring for innvandrere som har, eller ønsker å ta høyere utdanning. I denne sammenheng er det ønskelig å avklare mulighetene om å utnytte fylkeskommunenes tilbud i større grad på videregående nivå.

- *Unio mener det er behov for avklaring av ansvar og kapasitet når det gjelder norskopplæring for innvandrere på dette utdanningsnivået.*

Oppfølging av Nasjonal handlingsplan for godkjenning av utenlandsk høyere utdanning bør legges inn som kriterium til vurdering ved godkjenning av institusjonenes kvalitetssikringssystem.

Utvalget anbefaler også at institusjonene oppfordres til å bruke Lisboa-konvensjonens supplerende tekst "The Recommendations on Criteria and Procedures for Assessment of Foreign Qualifications and Period of Study" som en bruksanvisning for rutiner for godkjenningsarbeidet.

- *Unio mener disse kriteriene kan bidra til bedring av kvaliteten i godkjenningsarbeidet.*

### **Godskriving av høyere utdanning mellom norske institusjoner**

Unio støtter ikke forslaget til endring av §3-4(1) i universitets- og høyskoleloven. Etter vår mening er forslaget om at "Studiepoeng.....skal i den utstrekning de er relevante, godskrives i sin helhet studenten som del av grad eller yrkesutdanning..." i strid med prinsippet om uttelling etter tid for tid. Dette prinsippet har vært sentralt i godkjenning av høyere utdanning i mange år, og Unio ønsker at dette opprettholdes uten forbehold.

Unio vil vise til Forskerforbundets høringsbrev med forslag om at §3-4(1) formuleres på følgende måte:

"Studiepoeng fra beståtte emner og fag fra en institusjon som går inn under denne lov, skal godskrives i sin helhet studenten som del av grad eller yrkesutdanning ved de andre institusjonene. Vedkommende institusjon skal påse at det ikke gis dobbel uttelling for samme faginnhold. "

### **Godkjenning av utenlandske doktorgrader**

Utvalget foreslår at merkostnader ved bedømmelse av utenlandske doktorgrader som ikke begrunnes i søknad på utlyst stilling ved institusjonene, belastes søkeren. Unio er klar over at det er meget ressurskrevende for en institusjon, både i forhold til tid og penger, å foreta en faglig vurdering av en doktorgrad der kanskje spesialsakkyndige må hentes inn. Dette kan derfor forsvare at institusjonene får adgang til å innkreve et vederlag.

På den andre siden kan dette føre til at personer med doktorgrad fra utlandet hindres i å få anerkjent kompetanse i forhold til arbeidsmuligheter og lønn, eventuelt hindres i å komme inn på arbeidsmarkedet. Det er ikke sikkert at alle personer fra utlandet har økonomisk evne til å betale et vederlag. Så lenge det bare er universitetene og enkelte høyskoler som har myndighet til å foreta slike vurderinger, kan betaling skape begrensninger med negative sosiale effekter. Det er heller ikke sannsynlig at antall godkjenningssøknader blir så høyt at belastningen på enkeltinstitusjoner blir uakseptabel. Unio finner derfor ikke å kunne støtte utvalgets forslag, og ønsker at dagens praksis videreføres.

### **Lærere og førskolelærere med utenlandsk utdanning**

Utdanningsdirektoratet har fra 1.1.07 ansvar for godkjenning av yrkeskvalifikasjoner for lærere og førskolelærere med utenlandsk utdanning. Vi vet at lærerutdanningene er ulike i andre land, både med hensyn til organisering, dybde, bredde og lengde.

Unio mener det må være tilstrekkelig kompetanse til likebehandling av søkere med de ulike lærerutdanningene fra utlandet. Godkjenningen har igjen konsekvenser for ansettelser og lønnsnivå.

Unio mener at det videre arbeidet med forskriftene til barnehageloven må rettes oppmerksomhet mot konsekvensene av nåværende forskrift, som gir dispensasjon fra utdanningskravet og

godkjenning av utenlandsk utdanning (§ 17 og § 18) . Når dette sammenholdes med ønsket om flere førskolelærere i barnehagene er det viktig å understreke behovet for flere *kvalifiserte* førskolelærere i barnehagen, og at dispensasjonsmuligheter *ikke* må gjøre det lettere å fylle opp barnehagene med personal uten godkjent utdanning.

Vennlig hilsen  
Unio

Ingjerd Hovdenakk  
Sekretariatsjef

Vigdis Merete Olsen  
Seniorrådgiver